

POSTANOWIENIE

30 czerwca 2026 r.

Sąd Najwyższy w Izbie Cywilnej w składzie:

SSN Beata Janiszewska

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym 30 czerwca 2026 r. w Warszawie
zażalenia B.C.

na postanowienie Sądu Apelacyjnego we Wrocławiu

z 13 maja 2025 r., I WSC 351/24,

w sprawie z powództwa B.C.

przeciwko Gminie P.

o ustalenie i zapłatę,

1. oddala zażalenie,

2. zasądza od B.C. na rzecz Gminy P. 5400 (pięć tysięcy czterysta) złotych z odsetkami w wysokości odsetek ustawowych za opóźnienie w spełnieniu świadczenia pieniężnego, za czas po upływie tygodnia od dnia doręczenia niniejszego orzeczenia zobowiązanemu do dnia zapłaty, tytułem kosztów postępowania zażaleniowego.

[J.T.]

UZASADNIENIE

Wyrokiem z 18 czerwca 2024 r. Sąd Apelacyjny we Wrocławiu oddalił apelację powódki B.C. od wyroku Sądu pierwszej instancji wydanego w sprawie o ustalenie i zapłatę przeciwko Gminie P. (wyrok – k. 848).

Powódka, reprezentowana przez zawodowego pełnomocnika, wniosła skargę kasacyjną od wyroku Sądu drugiej instancji, wnosząc jednocześnie o zwolnienie jej od kosztów postępowania (skarga – k. 857, wniosek – k. 857v). Wskazany wniosek został zwrócony na mocy art. 102 ust. 4 u.k.s.c. (zarządzenie – k. 880). Powódka złożyła go następnie ponownie, tym razem wraz z oświadczeniem, o który mowa w art. 102 ust. 2 u.k.s.c. (pismo – k. 883). Wniosek został zwrócony z uwagi na braki formalne (zarządzenie – k. 881). Powódka uzupełniła te braki (pismo – k. 894), po czym wniosek został oddalony przez referendarza sądowego (postanowienie – k. 908). Następnie powódka wniosła skargę na postanowienie referendarza w przedmiocie odmowy zwolnienia powódki od kosztów (skarga – k. 911). Postanowieniem z 24 lutego 2025 r. Sąd Apelacyjny we Wrocławiu utrzymał jednak w mocy zaskarżone postanowienie (postanowienie – k. 916); postanowienie to doręczono powódce 13 marca 2025 r. (EPOK – k. 917). Kolejno powódka wniosła zażalenie na ostatnio wspomniane postanowienie (zażalenie – k. 922), jednak zostało ono odrzucone jako niedopuszczalne (postanowienie – k. 926). Skarga kasacyjna powódki nie została opłacona, wobec czego postanowieniem z 13 maja 2025 r. Sąd Apelacyjny we Wrocławiu odrzucił skargę kasacyjną powódki (postanowienie – k. 933).

Powódka wniosła zażalenie na postanowienie w przedmiocie odrzucenia skargi kasacyjnej. Przedstawiła w nim wyłącznie zarzuty dotyczące postanowienia z 24 lutego 2025 r., utrzymującego w mocy zaskarżone postanowienie referendarza sądowego w przedmiocie odmowy zwolnienia powódki od kosztów, oraz wskazała, że odrzucenie skargi z uwagi na nieusunięcie jej braku fiskalnego nastąpiło w sytuacji, w której „orzeczenia o odmowie zwolnienia od kosztów sądowych dotknięte są wadą nieważności postępowania, wobec czego nie wywołują skutku

prawomocnej odmowy zwolnienia powódki od kosztów sądowych w zakresie opłaty sądowej od skargi kasacyjnej” (s. 2 zażalenia).

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zażalenie podlegało oddaleniu.

Powódka nie opłaciła skargi kasacyjnej. Próba kwestionowania postanowienia w przedmiocie odmowy zwolnienia powódki od kosztów postępowania nie mogła okazać się skuteczna, gdyż postanowienie to jest prawomocne i wiąże wszystkie sądy, w tym Sąd Najwyższy (art. 365 § 1 k.p.c.). Wprawdzie w dawnym stanie prawnym w przypadku odrzucenia skargi kasacyjnej z uwagi na jej nieopłacenie po uprzedniej odmowie zwolnienia skarżącego od kosztów sądowych w zakresie obejmującym opłatę od skargi postanowienie w przedmiocie wspomnianej odmowy podlegało badaniu na podstawie odpowiednio stosowanego art. 380 k.p.c. (zob. postanowienie SN z 19 listopada 2020 r., V CZ 64/20), jednak *de lege lata* pogląd ten nie jest aktualny, gdyż obecnie postanowienie sądu drugiej instancji w przedmiocie odmowy zwolnienia od kosztów postępowania jest zaskarżalne, co wprost wynika z art. 394² § 2 pkt 1 *in principio* k.p.c. Skarżąca zresztą z tej możliwości skorzystała. Już Sąd Apelacyjny, odrzucając zażalenie na postanowienie z 24 lutego 2025 r., wyjaśnił powódce, reprezentowanej przez zawodowego pełnomocnika, że orzeczenie to nie podlega dalszej kontroli.

W świetle powyższego zażalenie podlegało oddaleniu jako niezasadne. Skoro powódka nie została zwolniona od kosztów postępowania, a decyzja w tym przedmiocie wiąże Sąd Najwyższy i nie może być przedmiotem badania, to jest oczywiste, iż odrzucenie skargi kasacyjnej, jako nieopłaconej, było uzasadnione w świetle art. 398⁶ § 2 k.p.c.

Wobec prawomocności postanowienia utrzymującego w mocy zaskarżone postanowienie referendarza sądowego o oddaleniu wniosku skarżącej o zwolnienie od kosztów sądowych w zakresie opłaty od skargi kasacyjnej, nie może odnieść oczekiwanego przez skarżącą rezultatu podjęta obecnie próba kwestionowania odmowy tego zwolnienia, polegająca na twierdzeniu, że postanowienie z 24 lutego 2025 r. zostało wydane, rzekomo, w warunkach nieważności postępowania.

Niezależnie od podanej wyżej okoliczności, że orzeczenie prawomocne wiąże wszystkie sądy, w tym Sąd Najwyższy, trzeba wskazać, że – wbrew stanowisku skarżącej – nawet wydanie postanowienia w postępowaniu dotkniętym nieważnością nie prowadzi do „unicestwienia skutku prawomocnej odmowy zwolnienia powódki od kosztów sądowych w zakresie opłaty sądowej od skargi kasacyjnej”, a tym samym do sytuacji, w której „nie doszło do uprawomocnienia się orzeczenia referendarza sądowego” (s. 5 zażalenia).

O kosztach rozstrzygnięto na podstawie § 2 pkt 7 w zw. z § 10 ust. 2 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych.

Z uwagi na powyższe, na podstawie art. 398¹⁴ w zw. z art. 394¹ § 3 k.p.c., orzeczono jak w sentencji postanowienia.

[J.T.]

[a.ł.]